

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ A. O.**, a **2/ Š. O.**, obaja bývajúci v P., proti žalovanému **JUDr. P.**, bývajúcemu v P., o zaplatenie **427,90 €**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14 C 47/2011, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 6. septembra 2012, sp. zn. 11 Co/2/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobkyni 1/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov rozsudkom z 21. septembra 2011, č. k. 14 C 47/2011-44 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne do 3 dní žalobcom 1/ a 2/ sumu 411,03 €; žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a žalovaného zaviazal na náhradu trov konania 25,50 €. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil tým, že žalobkyňa 1/ požiadala žalovaného o poskytnutie právnych služieb týkajúcich sa obnovy dedičského konania po jej nebohom otcovi J. Š.. Žalovaný vyúčtoval žalobkyni oprávnenie za poskytnuté právne služby (len) sumu 120,91 €, vzhľadom na preddavok zložený žalobkyňou 531,94 €, súd považoval rozdiel 411,03 € za bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451, § 456 a § 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), ktoré dal k náhrade žalovanému a žalobu v zostávajúcej časti zamietol (427,90 € - 411,03 €). O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Prešove rozsudkom zo 6. septembra 2012, sp. zn. 11 Co 2/2012 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu voči žalobcovi 2/ zamietol; rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 411,03 € a vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania 25,50 €; žalovanému voči žalobcovi 2/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobkyni 1/ trovy odvolacieho konania 6,40 €.

V odôvodnení uviedol rozhodujúce skutkové zistenia a to, že v právnom vzťahu (príkazná zmluva uzavretá v zmysle § 724 až § 741 OZ) so žalovaným, ktorý poskytoval právne služby bola len žalobkyňa 1/ a k dohode o cene právnej služby medzi účastníkmi nedošlo. Skonštatoval, že súd prvého stupňa správne posúdil výšku tarifnej odmeny advokáta, aj účelnosť vykonaných úkonov a dospel k náležitému záveru, podľa ktorého za poskytnutú právnu službu patrí žalovanému odmena vo výške 120,91 €, vzhľadom na žalobkyňou 1/ zloženú zálohu 531,94 €, potom bezdôvodné obohatenie vo výške 411,03 € je žalovaný povinný vrátiť tomu, na úkor koho sa bezdôvodne obohatil a tým je žalobkyňa 1/, pretože len s tou bol v právnom vzťahu. Z týchto dôvodov odvolací súd potom podľa § 220 O.s.p. zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o povinnosti žalovaného plniť žalobcovi 2/ tak, že žalobu v tejto časti zamietol a vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil. O náhrade trov odvolacieho konania úspešnej žalobkyne rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. Úspešnému žalovanému (voči žalobcovi 2/) súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, lebo žalovaný sa zriekol tohto práva.

Proti rozsudku odvolacieho súdu v jeho potvrdzujúcej časti (o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyňi 411,03 € spolu s náhradou trov konania 25,50 €) podal dovolanie žalovaný s tým, že jeho opravný prostriedok je prípustný podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Namietol, že odvolací súd sa nezaberal celým jeho odvolaním, odmietol vykonať dôkaz v jeho prospech (výzvu zo 14. mája 2009), a preto vec nesprávne právne posúdil (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Podľa jeho názoru žalobcovia mu počas doby zastúpenia uvádzali nepravdivé informácie a neposkytli mu potrebné listiny k uplatneniu ich práv pred súdom i keď ich k tomu viackrát vyzýval. Žalovaný ako zástupca podal odvolanie v deň keď bol o to žalobkyňou 1/ požiadaný. Necíti sa byť zodpovedný za výsledok konania vo veci v ktorej zastupoval žalobkyňu 1/. Z týchto dôvodov dovolateľ žiadal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu (v jeho potvrdzujúcej časti) v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobkyňa 1/ sa vo vyjadrení k dovolaniu stotožnila s napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu a dovolacie dôvody označila za neopodstatnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie možno podať iba ak to výslovne pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať 1. len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone [viď § 238 O.s.p. (pokiaľ ide o rozsudok) a § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o uznesenie)], alebo 2. len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (viď § 237 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Podľa § 238 ods. 5 O.s.p. dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Z hľadiska legislatívno-technického bol v § 238 O.s.p. zvolený taký spôsob vyjadrenia prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu, so zreteľom na ktorý je zrejmé,

že ustanovenie § 238 ods. 5 O.s.p. je [špeciálnym (v zmysle konkrétnejším a tak i prioritne aplikovateľnejším)] ustanovením, ktorého aplikácia má v zmysle právneho princípu „lex specialis derogat legi generali“ prednosť pred (všeobecnejšími) ustanoveniami § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. V nadväznosti na to treba konštatovať, že ak výška peňažného plnenia, o ktorom rozhodoval odvolací súd, neprekročila v určitej veci násobky minimálnej mzdy uvedené v § 238 ods. 5 O.s.p., je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu neprípustné, i keď smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p. neprípustnosť dovolania vyvolaná výkladom z opaku „a contrario“).

V preskúmvanej veci bol návrh na začatie konania podaný súdu 24. februára 2011; v deň jeho podania určovalo výšku minimálnej mzdy ustanovenie § 1 písm. a/ nariadenia vlády č. 408/2010 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška minimálnej mzdy. Podľa tohto ustanovenia minimálna mzda na rok 2011 predstavovala suma 317,- €. Trojnásobok tejto sumy je 951,- €.

Pokiaľ ide o predmet sporu, žalobcovia sa v konaní domáhali spoločne a nerozdielne zaplata 427,- €, súd prvého stupňa im z tejto priznal 411,03 €, vo zvyšku žalobu zamietol Odvolací súd vo vyhovujúcej časti (411,03 €) potvrdil prvostupňové rozhodnutie voči žalobkyni 1/ a vo zvyšnej vyhovujúcej časti (o zaplata 411,03 € voči žalobcovi 2/) zmenil prvostupňové rozhodnutie, tak že žalobu v tejto časti zamietol. Dovolanie žalovaného teda smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy (411,03 € < 951,- €). Dovolanie žalovaného, ktoré navyše smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku a nejedná sa o prípad v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p., je v zmysle § 238 ods. 5 O.s.p. neprípustné.

Dovolanie žalovaného by vzhľadom na to bolo procesne prípustné, iba ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného

ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999 a R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je však významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je záver (zistenie) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Žalovaný procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z tohto ustanovenia nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mali dopustiť súdy oboch nižších stupňov, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., t. j. či postupom súdu nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Dovolateľ v dovolaní výslovne namietala, že konanie je postihnuté vadou v zmysle §237 písm. f/ O.sp. založenou na tom, že a/ „odvolací súd sa nezaoberal celým odvolaním“, b/ súd „odmietol vykonať dôkaz, ktorý bol v prospech žalovaného“ (výzvu zo 14. mája 2009) a preto vec nesprávne právne posúdil.

1. Pokiaľ dovolateľ namieta, že odvolací súd sa nezaoberal celým odvolaním v podstate namieta, že nezohľadnil všetky jeho odvolacie argumenty. V takom prípade, však bolo povinnosťou dovolateľa uviesť, ktorý z uplatnených odvolacích argumentov nebol odvolacím súdom zohľadnený a vysvetliť v čom dovolateľ vidí namietaný nedostatok. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie (II. ÚS 78/05). Podľa názoru dovolacieho súdu odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia podrobne rozviedol dôvody

rozhodnutia súdu prvého stupňa (pokiaľ ide o zistený skutkový stav i právne posúdenie veci), uviedol podstatný obsah odvolania žalovaného, vrátane toho ako sa k nemu vyjadrili žalobcovia, označil právne predpisy, na základe ktorých vec prerokoval a z ktorých vyvodil svoje závery. Prijaté závery primerane vysvetlil (pozn.: dovolací súd sa ich správnosťou nezaoberal). Skutočnosť, že žalovaný má odlišný názor, než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

2. Za dôvodné nemožno považovať ani ďalšiu námietku dovolateľa (týkajúce sa nevyhovenia jeho návrhu na vykonanie dokazovania, prípadne i nesprávneho alebo neúplného zistenia skutkového stavu veci, napríklad pokiaľ ide o nesplnenie povinností žalobcov na ktoré boli vyzvaní advokátom, o poskytovaní nepravdivých informácií advokátovi a pod.). V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru uverejnenú R 37/1993, R 125/1999 a R 6/2000. Treba zdôrazniť, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). Súd neodníme účastníkovi možnosť pred ním konať ani tým, že (prípadne) nevykoná navrhnuté dokazovanie (§ 120 O.s.p.) alebo nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov (§ 132 O.s.p.); jeho rozhodnutie môže byť síce z tohto dôvodu vecne nesprávne, ale to ešte samo osebe nevedie k zmätočnosti rozhodnutia a nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 42/1993). Najvyšší súd to vyjadril už v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993, v ktorom vysvetlil, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcu k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p.; v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999 uviedol, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je prípustné, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Je totiž vecou právnej úvahy súd, nie však účastníka konania, či a prípadne aký dôkaz súd vykoná (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Súdna prax je teda pri posudzovaní prípustnosti dovolania jednotná v názore, že nevykonanie všetkých

navrhovaných dôkazov nezakladá vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Nevykonanie dôkazov súdom nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Pokiaľ dovolateľ namieta, že súdy pri rozhodovaní vychádzali z neúplných skutkových zistení a prípadne nevykonali relevantné na vec sa vzťahujúce dôkazy, ide po stránke obsahovej o námietku, že v konaní došlo k tzv. inej (než v § 237 O.s.p. vymenovanej) procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; takáto dovolateľom tvrdená vada (i keby k nej v konaní došlo) by bola síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), sama osebe ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

3. Dovolateľ namieta, že rozsudok v dovolaní napadnutej časti spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je síce relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť procesne prípustné dovolanie (vid' § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov (napr. v otázke, či žalovaný ako advokát nesie zodpovednosť za výsledok konania) nezakladá však prípustnosť dovolania (vid' R 54/2012, a tiež ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010).

Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že žalovaný neopodstatnene namieta, že v konaní mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Žalovaný dovolaním napadol aj výrok rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania. Tento výrok, i keď bol súčasťou rozsudku, má povahu uznesenia (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu o náhrade trov konania je ale v zmysle ustanovenia § 239 ods. 3 O.s.p. procesne neprípustné. Jeho prípustnosť by mohla založiť iba procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. (vid' R 117/1999), vada tejto povahy ale v dovolacom konaní nevyšla najavo.

Keďže prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol jeho dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie

dovolania (z procesných dôvodov) sa nezaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní právo na náhradu trov vzniklo žalobkyni 1/ (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. apríla 2014

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Poliačiková